

עפ"ת 61262/02/17 - תיים אדהם נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 61262-02-17 תיים נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט ערן קוטון
מערער	תיים אדהם
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

פסק דין

מבוא

1. לפני ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו (להלן: "בית משפט קמא") שניתן בגדרי תתע"א (תעבורה עכו) 5675-02-15, אשר אוחד עם תתע"א (תעבורה עכו) 5674-02-15.

כתבי האישום מתייחסים לאירוע אחד שהתרחש בתאריך 13/2/15 בשעה 01:10, מועד בו נהג המערער ברכב ביישוב עין עאפיה, כשאין בידו רישיון נהיגה ובהיותו שיכור בשיעור של 495 מיקרוגרם אלכוהול בליטר אוויר נשוף.

העבירות שיוחסו למערער הן נהיגה בשכרות, לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה") ולפי תקנה 169 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961; נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10(א) לפקודה; וכן נהיגה ללא ביטוח, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

המערער הודה במיוחס לו בטרם החלה הבאת הראיות והורשע על פי הודאתו בעבירות לעיל. העונש שנגזר על המערער, כפי שיורחב להלן, הוא 3 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 8 חודשי מאסר על תנאי; פסילת רישיון הנהיגה לתקופה של 48 חודשים; פסילת רישיון הנהיגה על תנאי; קנס והתחייבות כספית.

תסקיר המבחן

2. בטרם נגזר דינו של המערער הופנה המערער לשירות המבחן אשר ערך תסקיר על אודותיו.

מתסקיר המבחן עלה כי המערער שלל שימוש בחומרים פסיכואקטיביים ומסר כי הוא רואה חשיבות גבוהה בהשתלבות בתעסוקה כאשר עבודה היא חלק אינטגרלי מחייו. אשר לעבירות מושא ההליך, התרשם שירות המבחן כי המערער נוטל אחריות על מעשיו וחש בגינם חרטה מלווה בבושה ואשמה. המערער טען כי שהה בבילוי חברתי שכלל צריכת אלכוהול, על רקע זה לא הפעיל שיקול דעת הולם והחליט לנהוג בידעה כי הדבר אסור. מעבר לכך

עמוד 1

התקשה המערער להסביר את מניעיו. כיום הוא מכיר בהתנהגותו הפסולה, מבין את חומרתה ומצר על התנהלותו חסרת האחריות. שירות המבחן התרשם מרמת סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד אשר בהתאם להערכתו ניתנת לצמצום באמצעות השתלבות בהליך טיפולי העוסק בעבירות תעבורה. המערער הביע נכונות לשתף פעולה "למעט השתתפות בקבוצת טיפול, עקב שלילת צורך טיפולי על ידו בכלל ובתחום התעבורה, בפרט". כן הביע נכונות לבצע עבודות של"צ מתוך רצון לתרום לחברה ולקהילה. שירות המבחן סבר כי עונש חינוכי בדמות של"צ בהיקף של 250 שעות, לצד מאסר על תנאי וקנס, יהיה בו להקטין את הסיכון להישנות עבירות וכך הומלץ.

גזר דינו של בית משפט קמא

3. בית המשפט קמא פירט את הערכים החברתיים שנפגעו בענייננו והם קדושת החיים, שלמות הגוף, שלום הציבור וביטחונו, הסדר הציבורי ושלטון החוק, וההגנה על ביטחונו הכלכלי של הציבור וקופת המדינה. כמו כן בחן בית המשפט קמא את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים מהסוג הנדון. מתחם העונש ההולם נקבע בין מאסר על תנאי לארבעה-עשר חודשי מאסר בפועל; בין עשרים וארבעה לשבעים ושניים חודשי פסילה, וזאת לצד רכיבי ענישה של מאסר מותנה, פסילה מותנית, קנס והתחייבות.

בית משפט קמא עמד על הנזק שהיה עלול להיגרם מביצוע העבירות אותן עבר המערער, תוך שצוין כי "במקרים מסוג זה, כאשר הנאשם נוהג עת הוא אינו בקיא דיו בחוקי התנועה וחמור מכך, כאשר הוא במצב שכרות ואינו פיח דיו כדי לשלוט על נהיגתו המעורערת מלכתחילה, מהווה הוא סכנה לעצמו ולשאר משתמשי הדרך ומוגדר כמכונת הרס ממונעת אשר ביכולתה לגרום למפגע תעבורתי שתוצאותיו הרסניות". עוד צוין כי "נדרשת ענישה מחמירה, שיהיה בה כדי להרתיע את הנאשם והציבור מביצוע מעשים דומים בעתיד". מנגד, סבר בית המשפט קמא כי בנתונים העומדים לזכותו של המערער, כפי שפורטו בתסקיר ובטיעוני בא כוחו יש כדי "לרכך במעט את חומרת עונשו".

לסופו של יום הטיל בית משפט קמא על המערער רכיבי עונש כדלקמן -

שלושה חודשי מאסר לריצוי בפועל; 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה בגינה הורשע בהליך דנן; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 48 חודשים מיום גזר הדין; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה בה הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה לפקודת התעבורה; קנס בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו, אשר ישולם בעשרה תשלומים חודשיים, שווים ורצופים; חתימה על התחייבות על סך 5,000 ₪ להימנע מלבצע עבירות בהן הורשע במשך שנתיים ומאסר ל-30 יום אם לא יחתום על ההתחייבות.

טיעוני הצדדים בערעור

4. בהודעת ערעור ארוכה ומפורטת שטח המערער את טיעוניו המתייחסים לרכיב המאסר בפועל ולרכיב הפסילה בפועל. לטענת המערער בית משפט קמא החמיר עמו יתר על המידה בקביעת מתחם העונש ההולם. כן סבור הוא כי בית משפט קמא החמיר עמו בקביעת העונש בגבולות מתחם העונש ההולם. המערער הפנה לפסקי דין

בהם הוטלו עונשים מחמירים פחות, תוך מתן אפשרות לנאשמים השונים לרצות את עונשי המאסר בפועל בעבודות שירות. עוד הודגש כי לא היה מקום להתרשמות שירות המבחן מסיכון גבוה להישנות התנהגות פוגענית עת הערכה כזו אמורה להיות מבוססת על מעורבות קודמת בפלילים, ניסיונות שיקומיים שלא צלחו, התמכרות לאלכוהול וסמים, התרשמות מדפוסים אלימים ועברייניים ובהיעדר עוגנים משמעותיים בחיי הנאשם. לכן נטען כי יש להקל בדינו של המערער, לאמץ את המלצת שירות המבחן, לבטל את רכיב המאסר בפועל ולקצר את תקופת הפסילה. לחילופין, ביקש המערער להקל בעונש המאסר בפועל, לקצרו לתקופה שתפחת משלושה חודשים ולהמירו בריצוי על דרך של עבודות שירות.

בדיון שהתקיים לפניי חזר ב"כ המערער על טענותיו לעיל והוסיף והדגיש את אורח חייו התקין של המערער העובד לפרנסתו, את היותו נעדר הרשעות קודמות לרבות הרשעות בעבירות תעבורה, ואת מעידתו החד פעמית. לדידו, גזירת עונש מאסר בפועל במקרה זה אינה מידתית ויש מקום להמיר את המאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח למאסר לריצוי בעבודות שירות. לשאלת בית המשפט הסכים ב"כ המערער להאריך את תקופת המאסר בפועל לתקופה של ששה חודשים ובלבד שיתאפשר ריצויה על דרך של עבודות שירות.

5. מן העבר השני ביקשה המשיבה לדחות את הערעור ולהימנע מלהתערב בעונש שנגזר על המערער. לטענתה בית משפט קמא נתן משקל לחומרת העבירות ואף לא נמנע מלהתייחס לנסיבותיו האישיות של המערער ולנתונים העומדים לזכותו.

דין והכרעה

6. הלכה עמנו כי ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בעונש שהטילה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם העונש שנגזר סוטה באופן ניכר מן העונש הראוי והנוהג במקרים דומים, או כאשר פסק הדין לוקה בטעות מהותית שיש לתקנה.

המערער כשל בעבירות חמורות עת נהג ללא רישיון וללא ביטוח, בהיותו שיכור, הכול בשעה 01:10. אין צורך להכביר מילים על אודות חומרת העבירות בהן חטא המערער, ובפרט שילובן זו בזו, היינו נהיגה בשכרות על ידי מי שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה, אינו בקיא בהלכות הדרך ומהווה בהתנהגותו ובהתנהלותו הכוללת סכנה ממשית לביטחון הציבור.

לכך מתווספת הסטטיסטיקה העגומה של תאונות הדרכים המתרחשות חדשות לבקרים בדרכי הארץ ומביאות לא פעם לתוצאות קטלניות, בין היתר בשל נהגים שיכורים הנוהגים ללא רישיון וללא ביטוח. עבירות תעבורה חמורות הוגדרו לא אחת כמכת מדינה. על בתי המשפט מוטלת אפוא המשימה להילחם מלחמת חורמה במכה זו, שאיננה מכה משמיים, ורגליים לה, בין היתר, בגורם האנושי. מכאן שלצד שיקולי הגמול בעבירות מן הסוג דנן אמור בית המשפט לתת דעתו גם לשיקול ההרתעה, הן הרתעת היחיד העומד לדין והן הרתעת הרבים העלולים לפעול כמותו.

בראייה זו ולאחר עיון בגזר דינו המפורט של בית משפט קמא ובפסקי דין רבים שעסקו בעבירות דומות, סבורני כי

לא נפל פגם משמעותי בגזר דינו של בית משפט קמא. בית משפט קמא שקל לחובת המערער את העבירות החמורות שביצע, אך לצד זאת נתן ביטוי הולם לשיקולים שעמדו לזכות המערער ואף לאמור בתסקיר המבחן. תסקיר המבחן אמנם המליץ על של"צ אך בה בעת ציין כי רמת הסיכון ניתנת לצמצום תוך שילוב המערער בהליך טיפולי העוסק בעבירות תעבורה. המערער סירב להשתתף בקבוצה טיפולית ושלל כל צורך טיפולי, הן בכלל והן בתחום התעבורה. בנוסף אפנה להלכה הידועה לפיה אין בית המשפט מחויב להמלצות שירות המבחן.

חרף האמור לעיל, לאחר הדיון הראשון שהתקיים לפני סברתי כי יש להפנות את המערער לממונה על עבודות השירות ולו משום העובדה שהוא נעדר כל הרשעה קודמת הן פלילית והן תעבורתית. הממונה על עבודות השירות מצא את המערער מתאים לריצוי מאסר על דרך של עבודות שירות. בדיון נוסף אף הסכים המערער שנית לריצוי עונש מאסר בפועל בדרך זו לתקופה העולה על התקופה עליה הורה בית משפט קמא.

בשקלול כלל הנסיבות ומבלי להמעיט בחומרת העבירות, סבורני כי ניתן להעניק למערער יד של חסד ולאפשר לו להוכיח את עצמו תוך ריצוי המאסר בפועל על דרך של עבודות שירות. בכך מטבע הדברים יהיה גם כדי לתרום לחברה אשר בערכיה פגע המערער. מעבר לנתונים העומדים לזכותו של המערער עליהם עמדתי לעיל, אף אין לשכוח כי האירוע מושא הערעור התרחש לפני למעלה משנתיים. במהלך התקופה שחלפה ממועד ביצוע העבירות לא כשל המערער ולא חטא בביצוע כל עבירה נוספת לרבות עבירת תעבורה. זאת ועוד, סבורני כי לצד ההקלה באופן בו ירצה המערער את עונש המאסר בפועל (קרי, ירצה אותו בעבודות שירות) יש להאריך את משך תקופת המאסר לריצוי בפועל.

7. אשר על כן אני מחליט כדלקמן -

חלף עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח אשר הוטל בגזר דינו של בית משפט קמא, ירצה המערער ששה (6) חודשי מאסר בפועל בעבודות שירות בתחנת משטרת שפרעם בפיקוח עימראן נאיל.

תחילת ריצוי עבודות השירות ביום 25/6/17 בשעה 08:00 מועד בו על המערער להתייצב לקליטה והצבה ביחידת עבודות השירות, רחוב הציונות 14 טבריה, מתחם משטרת טבריה.

המערער מוזהר כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מן הכללים, לרבות הגעה לעבודה בגילופין או שתיית אלכוהול במהלך העבודה, עלולה להביא להפסקה מנהלית של העבודות וריצוי יתרת העונש במאסר ממש.

לא מצאתי הצדקה להתערב ביתר רכיבי גזר הדין שניתן בבית משפט קמא.

הצדדים הסכימו כי פסק הדין יינתן בהיעדרם.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ולממונה על עבודות השירות ותוודא קבלתו.

ניתן היום, כ"ט ניסן תשע"ז, 25 אפריל 2017, בהעדר הצדדים.